

Інвентаризація вже близько!

Особливості проведення річної інвентаризації із врахуванням впливу воєнних дій, операції по ліквідації та списанню знищеного майна, що можна залишити на балансі, податкові наслідки

Губіна Ірина

Незалежний експерт, консультант

Вебінар 19.10.2023

План

- 1. Головні інвентаризаційні правила – згадуємо головні алгоритми, оновлюємо інструкції, вирішуємо організаційні питання, створюємо інвентаризаційні комісії
- 2. Інвентаризація в умовах воєнного часу: які особливості слід врахувати, що робити із проведенням інвентаризації в місцях / територіях воєнних дій, які вимоги для підтвердження даних обліку
- 3. Знищення та втрати активів: коли треба проводити списання, чим воно має бути підтверджене, в т.ч. за умови відсутності інформації по окупованих територіях та територіях воєнних дій.
- 4. Благодійні отримання та передачі – чи вірно все було відображено в обліку? Перевіряємо, коригуємо
- 5. Перевірка розрахунків, інвентаризація резервів та заборгованостей
- Врегулювання інших інвентаризаційних різниць: документальні вимоги
- 6. Облікові та податкові наслідки інвентаризації:
 - коли доречно керуватися «воєнними» пільгами та як їх підтвердити.
 - Загальні облікові підходи відображення інвентаризаційних різниць

Нормативна база

- **Положення № 879** – Положенні про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом МФУ від 02.09.2014 № 879
 - **Наказ № 572** - Наказ Мінфіну від 17.06.2015 № 572 «Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації»
-

Мета проведення інвентаризації

- Інвентаризація проводиться з метою забезпечення **достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства.**
 - Під час інвентаризації активів і зобов'язань перевіряються і документально підтверджуються їх **наявність, стан, відповідність критеріям визнання і оцінка.**
 - **П.5 Положення № 879**
-

Алгоритм інвентаризації, п.5 Положення № 879

виявлення фактичної наявності активів та перевірка повноти відображення зобов'язань, коштів цільового фінансування, витрат майбутніх періодів;

установлення лишку або нестачі активів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку;

виявлення активів, які частково втратили свою первісну якість та споживчу властивість, застарілих, а також матеріальних та нематеріальних активів, що не використовуються, невикористаних сум забезпечення;

виявлення активів і зобов'язань, які не відповідають критеріям визнання.

Критерій визнання

- **Актив** відображається в балансі за умови, що його оцінка може бути достовірно визначена і очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з його використанням
 - **п.2.3 Методрекомендацій № 433**
 - **Активи** - ресурси, **контрольовані** підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе **до отримання економічних вигод у майбутньому**
 - **Економічна вигода** - потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів
 - **Ст.1 Закону про бухоблік**
-

Критерій визнання

- **Зобов'язання** відображається у балансі, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення.
 - **п.2.5 Методрекомендацій № 433**
 - **Зобов'язання** - заборгованість підприємства, що виникла **внаслідок минулих подій** і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе **до зменшення ресурсів підприємства**, що втілюють у собі економічні вигоди;
 - **Ст.1 Закону про бухоблік**
-

Головні фактори визнання

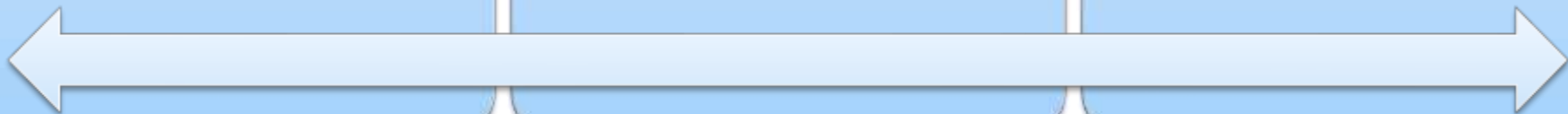
Наявність у
підприємства в
результаті минулих
подій

Впевненість щодо
отримання / відтоку
майбутніх економічних
вигід в майбутньому

Можливість достовірної
оцінки

Відомість інвентаризації критеріїв визнання

Номер рахунка	Назва, об'єкти	Наявність контролю	Отримання економічних вигід	Висновки щодо відображення у звітності
1013	Будівля	+	+	Відображати за обліковими показниками, без змін
1013	Складські приміщення	+	+	Рекласифікація, визначення справедливої вартості, переведення до інвестнерухомості
1014	Обладнання	+	-	Оцінка перспектив щодо продажу/ліквідації
1511	Продукти харчування	+	-	Списання у зв'язку із закінченням терміну придатності
<...>	<...>	<...>	<...>	<...>

Процедурні особливості, п.6, 7, 10 Положення № 879

Обов'язкове проведення

- перед складанням річної фінансової звітності

Формат проведення

- суцільна інвентаризація

Терміни

- До дати балансу в період, визначений п.10 Положення № 879
-

Інвентаризаційна комісія

Як створюється?

- розпорядчим документом керівника підприємства

Хто входить у склад?

- представники апарату управління підприємства, бухгалтерської служби та досвідчених працівників підприємства, які знають об'єкт інвентаризації, ціни та первинний облік

Хто очолює?

- керівник підприємства (його заступник) або керівник структурного підрозділу підприємства, уповноважений керівником підприємства.
-

Робочі інвентаризаційні комісії

Коли створюються?

- На підприємстві, де через великий обсяг робіт проведення інвентаризації не може бути забезпечено однією комісією, для безпосереднього проведення інвентаризації у місцях зберігання та виробництва

Як створюються?

- розпорядчим документом керівника підприємства створюються робочі інвентаризаційні комісії.

Хто входить до складу?

- представники апарату управління, бухгалтерської служби та досвідчені працівники підприємства, які знають об'єкт інвентаризації, ціни та первинний облік
- можуть бути включені члени інвентаризаційної комісії

Обмеження щодо складу / очільників

- Матеріально відповідальні особи не включаються до складу робочої інвентаризаційної комісії для перевірки активів, що знаходяться у них на відповідальному зберіганні.
- Забороняється призначати головою робочої інвентаризаційної комісії для перевірки активів, що знаходяться на відповідальному зберіганні у тих самих **матеріально відповідальних осіб**, одного й того самого працівника **два роки підряд**.

Документальне оформлення інвентаризації

Інвентаризаційні описи (комісії, бухгалтерія)

- застосовують для фіксування наявності, стану та оцінки активів підприємства та тих активів, які належать іншим підприємствам і обліковуються поза балансом.
- Інвентаризаційні описи запасів, необоротних активів, матеріальних цінностей, прийнятих на відповідальне зберігання

Акти інвентаризації (комісія, бухгалтерія)

- фіксують наявність окремих об'єктів, зокрема готівки, грошових документів, бланки документів суворої звітності;
- фінансових інвестицій; грошових коштів на рахунках у банку (реєстраційних рахунках);
- дебіторської та кредиторської заборгованостей; зобов'язань; коштів цільового фінансування;
- витрат і доходів майбутніх періодів; забезпечень (резервів)

Документальне оформлення інвентаризації

Звіральні відомості (бухгалтерія)

- Використовуються для відображення результатів інвентаризації
- Фіксують інформації про лишки та нестачі

Протокол інвентаризаційної комісії (комісія)

- Документальна фіксація щодо врегулювання інвентаризаційних різниць, зокрема
 - Списання нестач, оприбуткування надлишків
 - Зарахування пересортиці
 - Списання в межах природного збутку
-

Документальне оформлення інвентаризації

- Інвентаризаційні описи, акти інвентаризації, звіряльні відомості оформлюються відповідно до вимог, установлених **Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку**, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88 <...>, для первинних документів з урахуванням обов'язкових реквізитів та вимог, передбачених цим Положенням.
 - Матеріали інвентаризації можуть бути заповнені як **рукописним способом**, так і за допомогою **електронних засобів** обробки інформації.
 - Матеріали інвентаризації (описи, акти, звіряльні відомості, протоколи) оформляються **не менше ніж у двох примірниках**.
 - **П.14, 21 р.ІІ Положення № 879**
-

Документальне оформлення інвентаризації

- В інвентаризаційних описах (актах інвентаризації) помарок і підчисток **не допускається**.
 - **Виправлення помилок** повинно робитися в усіх примірниках описів шляхом закреслення неправильних записів і написання над ними правильних.
 - Виправлення повинні бути підписані всіма членами інвентаризаційної комісії (робочої інвентаризаційної комісії) та матеріально відповідальними особами.
 - **П.17 р.ІІ Положення № 789**
-

«Воєнні» особливості інвентаризації

- <...> підприємства, які мали (мають) місцезнаходження в **районах проведення воєнних (бойових) дій у період дії воєнного стану**, або підприємства, структурні підрозділи (відокремлене майно) яких розташовані на (в) таких територіях (районах), проводять інвентаризацію у разі можливості безпечного та безперешкодного доступу уповноважених осіб до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, в яких відображені зобов'язання та власний капітал підприємств.
- Райони проведення воєнних (бойових) дій у період дії воєнного стану визначаються відповідно до законодавства.

«Воєнні» особливості інвентаризації

- Керівники підприємств, зазначених в абзаці першому цього пункту, у разі встановлення **фактів викрадення (розкрадання), нестачі, знищення (псування) майна**, можуть прийняти рішення про проведення інвентаризації **такого окремо визначеного майна на день встановлення таких фактів.**
- Зазначені підприємства зобов'язані провести інвентаризацію станом на 01 число місяця, що настає за місяцем, **у якому зникли перешкоди доступу до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку**, та відобразити результати інвентаризації в бухгалтерському обліку відповідного звітного періоду.
- *П.8 р.І Положення № 879*

«Воєнні» особливості інвентаризації

Є можливість встановити факти знищення, втрати

- Проведення інвентаризації за окремим рішення керівника
- Фіксація фактів знищення /втрати
- Списання активу

Немає можливості встановити факти знищення (немає доступу)

- Інвентаризація не проводиться
- Відображення в бухобліку без змін
- Можлива фіксація у примітках до фінзвітності інформації щодо невизначеності стану активів
- Після появи доступу до активів/документів – інвентаризація і коригування облікових показників (списання)

ЗНИЩЕНІ ТА ВТРАЧЕНІ АКТИВИ

- Знищені та/або втрачені активи **не відповідають** визначенню активів та підлягають **списанню** із балансу
- **Дата** списання залежить від **умов** втрати та можливості документування фактів втрати
- Для можливості скористатися ПДВ-пільгами (не нараховувати умовні зобов'язання із ПДВ як щодо необоротних активів, так і щодо оборотних активів) документальне підтвердження причин втрати **обов'язкове**

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЗНИЩЕННЯ, РУЙНУВАННЯ ЧИ ВИКРАДЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Причина	Документ
Знищення у зв'язку з обставинами непереборної сили	сертифікат Торгово-промислової палати України, який засвідчує факт настання обставин непереборної сили (форс-мажору), отриманий відповідно до Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» від 02.12.1997 р. № 671/97-ВР. Воєнні дії – форс-мажор!!! (повідомлення ТПП на сайті від 28.02.2022)
Пожежа	акт, що засвідчує факт пожежі, складений згідно з положеннями Порядку обліку пожеж та їх наслідків, затвердженого постановою КМУ від 26.12.2003 р. № 2030, що підписується комісією, до складу якої входить не менш як три особи, у т.ч. представник територіального органу ДСНС України, представник адміністрації (власник) об'єкта, потерпілий

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЗНИЩЕННЯ, РУЙНУВАННЯ ЧИ ВИКРАДЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Причина	Документ
Знищення	дані (витяг) із відповідного реєстру про припинення права власності на основні засоби в разі їх повного знищення згідно з порядком, визначеним ст. 349 ЦКУ
Крадіжка	витяг із Єдиного реєстру досудових розслідувань, що засвідчує факт реєстрації відомостей про кримінальне правопорушення, отриманий у порядку, установленому Кримінальним процесуальним кодексом України, у разі викрадення основних засобів
Інші обставини знищення	інші документи, що відповідно до законодавства підтверджують факт знищення, зруйнування, викрадення основних виробничих або невиробничих засобів

ЗНИЩЕНИЙ ТА ВТРАЧЕНИЙ ТРАНСПОРТ

«Мобілізований» транспорт

- **підлягають списанню з балансового обліку підприємств, установ та організацій на підставі наданих військовими формуваннями документів, які підтверджують знищення таких транспортних засобів і техніки (п.42 Положення № 1921)**
- Мобілізований транспорт обліковується на балансі підприємства та амортизується

Вилучений транспорт

- Списується з балансу в момент вилучення
- Факт знищення / втрати може бути засвідчений окремо, але не впливає на балансові показники
- Після вилучення амортизація припиняється

ЗНИЩЕНИЙ ТА ВТРАЧЕНИЙ ТРАНСПОРТ

Приймання-передача транспортних засобів, залучених під час **мобілізації**, та їх повернення після оголошення демобілізації здійснюються на підставі актів приймання-передачі, в яких зазначаються відомості про власників, технічний стан, залишкову (балансову) вартість та інші необхідні відомості, що дають змогу ідентифікувати транспортні засоби.

Повернення транспортних засобів власнику здійснюється **протягом 30 календарних днів з моменту оголошення демобілізації**.

Порядок компенсації шкоди, завданої транспортним засобам внаслідок їх залучення під час мобілізації, визначається Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до п. 42 Положення № 1921 транспортні засоби і техніка, які були знищені внаслідок їх залучення під час мобілізації, **підлягають списанню** з балансового обліку підприємств, установ та організацій на підставі наданих військовими формуваннями **документів, які підтверджують знищення таких транспортних засобів і техніки**.

*Центральне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків,
25.07.2022*

АВТОТРАНСПОРТ НА СЛУЖБІ ЗСУ

Отже, якщо транспортні засоби, що обліковувалися у підприємства у складі основних засобів, передані (мобілізовані) ним для забезпечення потреб Збройних Сил України **за актом приймання-передачі** (додаток 4 до Положення № 1921), то право власності на такі транспортні засоби **залишається у підприємства і вони продовжують обліковуватись у нього на балансі** і відповідно до правил бухгалтерського обліку можуть продовжувати амортизуватись.

У випадку ж, коли транспортний засіб **передається за актом про примусове відчуження** (додаток до постанови КМУ від 31.10.2012 № 998 «Деякі питання здійснення повної компенсації за майно, примусово відчужене в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану»), **то такий засіб підлягає списанню з балансу товариства.**

Центральне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків, 25.07.2022

Додаток 4 до Положення № 1921

Додаток до Постанови КМУ № 998

АКТ

приймання-передачі транспортних засобів і техніки

Цей акт складено

(найменування військової частини, установи чи організації, який

передається транспортний засіб або техніка, військового комісаріату, який здійснює залучення

транспортного засобу або техніки)

в особі

(найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

про те, що згідно з рішенням

(найменування органу, який прийняв рішення про

залучення транспортного засобу або техніки, номер і дата часткового наряду)

у зв'язку з

(зазначити обставини, за яких здійснюється

залучення транспортного засобу або техніки)

у межах виконання військово-транспортного обов'язку здійснено залучення

АКТ

про примусове відчуження або вилучення майна

Цей акт складено

(найменування військового командування та органу, що погодив рішення

про примусове відчуження або вилучення майна, або найменування військового командування

чи органу, що прийняв таке рішення)

В особі

(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

В тому, що згідно з рішенням

(найменування військового командування та органу, що

погодив рішення про примусове відчуження або вилучення майна, або найменування

військового командування, чи органу, що прийняв таке рішення, дата прийняття рішення)

Передача майна, в т.ч. благодійна

- Закон України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану» від 17.05.2012 № 4765-VI
- Деякі питання здійснення повної компенсації за майно, примусово відчужене в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану, затверджене постановою КМУ від 31.10.2021 № 998 (порядок конвенсації, акт відчуження)

Здійснення витрат.

Документальне оформлення

- 1. Лист-звернення військової адміністрації, керівника органу ТРО, командира військової частини, інш. (обґрунтування потреби в отриманні)
- 2. Погодження / рішення керівника підприємства, установи, організації
- 3. Акт приймання – передачі (довільна форма), Акт вилучення (форма постанови КМУ № 998)

Облік передачі ТЗ ЗСУ, бюджет

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція субрахунків		Сума, грн	№ м/о
		дебет	кредит		
1	Списано ТЗ, переданий ЗСУ в умовах воєнного стану:				
	— в сумі накопиченого зносу	1411	1015	80000	9
	— в сумі залишкової вартості безоплатно переданого ТЗ (140000 грн - 80000 грн)	8511	1015	60000	9
2	Віднесено до накопиченого <u>фінрезультату</u> первісну вартість ТЗ при списанні	5111	5512	140000	17

СПИСАННЯ АВТО, НЕБЮДЖЕТНИЙ ОБЛІК

Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума, грн.
Актом інвентаризації встановлено втрату автомобіля (знищення без можливості відновлення):			
- списаний нарахований знос	131	105	100000
- списана залишкова вартість автівки	976	105	600000
Оприбутковані матеріали та інші запчастини, придатні для використання (за оціночною вартістю)	20, 22..	719	5000

При **добровільній передачі ЗСУ** відбувається списання авто за аналогічними проводками (без оприбуткування матеріалів)

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНИЙ ОПИС необоротних активів

(основні засоби, нематеріальні активи¹, інші необоротні матеріальні активи, капітальні інвестиції)

« 10 » листопада 2023 р.
(дата складання)

На підставі розпорядчого документа від « 1 » жовтня 2023 р. № _____ виконано зняття фактичних залишків основних засобів, нематеріальних активів, інших необоротних матеріальних активів, капітальних інвестицій (необхідне підкреслити), які обліковуються на субрахунку(ах) _____ 103 «Будинки та споруди», 104 «Машини та обладнання», 106 «Інструменти, прилади інвентар», _____ та зберігаються _____ КНП «Лікарня № 1», м. Києва, вул. Київська, 1 _____
(номер та н (місцезнаходження)²)
станом на « 1 » листопада 20 23 р.

Розписка

До початку проведення інвентаризації всі видаткові та прибуткові документи на необоротні активи здано в бухгалтерську службу і всі необоротні активи, що надійшли на мою відповідальність, оприбутковано, а ті, що вибули, списано.

Матеріально відповідальна особа:

Заступник головного лікаря	Здоровий О.О.	Здоровий О.О.
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

Інвентаризація: розпочата « 1 » листопада 20 22 р.,

закінчена « 10 » листопадом 20 22 р.

¹ Для оформлення інвентаризації об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів застосовується типова форма № НА-4 «Інвентаризаційний опис об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів», затверджена наказом Міністерства фінансів України від 22 листопада 2004 року № 732, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 14 грудня 2004 року за № 1580/10179.

² Склад (комора), його (її) фактичне місцезнаходження.

Активация Windows

раздел "Параметры".

При інвентаризації встановлено таке:

№ з/п	Найменування, стисла характеристика та призначення об'єкта	Рік випуску (будівництва) чи дата придбання (введення в експлуатацію) та виготовлювач	Номер			Один. вимір.	Фактична наявність		Відмітка про вибуття	За даними бухгалтерського обліку ³					Інші відомості
			інвентарний/номенклатурний	заводський	паспорта		кількість	первісна (переоцінена) вартість		кількість	первісна (переоцінена) вартість	сума зносу (накопиченої амортизації)	балансова вартість	строк корисного використання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Будівля лікарні	1985 р.	01031	-	-	Шт.	1	15000000,0	-	1	15000000,0	5000000,0	10000000,0	600	-
2	Рентгенівська установка	2018 р.	010401	XX	AA	Шт.	1	200000,0	-	1	200000,0	50000,0	150000,0	60	-
3	Ноутбук ASUS	2019 р.	010402	BB	88	Шт.	5	8000,00	-	7	8000,00	2000,00	6000,00	36	-
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Разом	X	X	X	X	X	X	57	15600000,0	-	63	16200000,0	5120000,0	11080000,0	...	X

Разом за описом: а) кількість порядкових номерів двадцять п'ять (прописом)

б) загальна кількість одиниць (фактично) п'ятдесят сім (прописом)

в) вартість фактична п'ятнадцять млн. шістсот тис. грн. (прописом)

г) загальна кількість одиниць за даними бухгалтерського обліку шістдесят три (прописом)

г) вартість за даними бухгалтерського обліку шістнадцять млн двісті тис. грн. (прописом)

Голова комісії _____ *Заступник головного бухгалтера* _____ *Відповідальна* _____ *Відповідальна С.В.* _____
 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії: _____ *бухгалтер* _____ *Добрий* _____ *Добрий А.В.* _____
 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ *старша медсестра* _____ *Горюшенка* _____ *Горюшенка І.Д.* _____
 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ *технік з обладнання* _____ *Приходько* _____ *Приходько Т.Г.* _____
 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Усі цінності, пронумеровані в цьому інвентаризаційному описі з № 1 до № 25, перевірено комісією в натурі в моїй присутності та внесено в опис. У зв'язку з цим претензій до інвентаризаційної комісії не маю. Цінності, перелічені в описі, знаходяться на моєму відповідальному зберіганні.

▲ Матеріально відповідальна особа:

« 10 » листопада 2022 р. _____ *заступник Головного лікаря* _____ *Здоровий* _____ *Здоровий О.О.* _____
 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Інформацію за даними бухгалтерського обліку вніс: _____ *бухгалтер* _____ *Добрий* _____ *Добрий А.В.* _____
 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Вказані в цьому описі дані перевірів:

« 10 » листопада 2022 р. _____ *Головний бухгалтер* _____ *Вимогливий* _____ *Вимогливий А.А.* _____
 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

¹ Графи 11-15 заповнюються бухгалтерською службою.

(основні засоби, нематеріальні активи, інші необоротні матеріальні активи та інші інвестиції)

(дата создания)

2023 p.

Разом	X	X	X	X	X	X	-	-	7	600000,00
-------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----------

Добрый
(позитив)

Відповідальна
(підпис)

Добрый

Горюшенко
(підпис)

Приходько
(підпис)

Добрий А.А.
(инициалы, прозвище)

Відповідає С.В.
(ім'я, прізвище)

Добрый А. В.

Горбенко ІД
(ім'я та прізвище)

Приходько Т.Г.
(инициатор, организатор)

¹ До відомостей включаються виявлені розбіжності між даними бухгалтерського обліку і даними інвентаризаційних описів.

Активация Wi-Fi
Чтобы активировать Wi-Fi, перейдите в раздел "Параметры" и выберите "Wi-Fi".

Що перевірити підчас інвентаризації дебіторської та кредиторської заборгованості

Дебіторська і
кредиторська
заборгованості
перевіряються
щодо:

- дотримання строку позовної давності,
 - обґрунтованості сум, які обліковуються на рахунках обліку розрахунків з покупцями, замовниками, постачальниками, підрядниками,
 - одержаних і виданих векселів,
 - одержаних позикових коштів, наданих кредитів (позик),
 - з підзвітними особами, депонентами, іншими дебіторами і кредиторами.
-

Що перевірити підчас інвентаризації розрахунків

- правильність **розрахунків із банками, контролюючими органами, іншими підприємствами**, а також зі структурними підрозділами підприємства, виділеними на окремі баланси;
- **заборгованість підзвітних осіб**, а також правильність і обґрунтованість сум заборгованості за **нестачами і крадіжками**. Інвентаризація заборгованості за нестачами і втратами від псування цінностей полягає у перевірці причин, через які затримується розгляд матеріалів щодо виявленої нестачі та віднесення її на винних осіб або списання у встановленому порядку;
- **правильність і обґрунтованість** сум дебіторської, кредиторської і депонентської заборгованостей, у тому числі суми кредиторської і депонентської заборгованостей, щодо яких строк позовної давності минув;
- **реальність заборгованості працівникам з оплати праці** та громадянам (безпосередньо або через роботодавців) **за соціальними виплатами**, визначеними законодавством, а також із безготівкових розрахунків за цими виплатами.

▪ П.7.4 Положення № 879

Документальне оформлення інвентаризації

Акт інвентаризації розрахунків

- вказуються найменування проінвентаризованих субрахунків і суми виявленої неузгодженої дебіторської і кредиторської заборгованостей, безнадійних боргів та кредиторської і дебіторської заборгованостей, щодо яких строк позовної давності минув

Довідка про дебіторську і кредиторську заборгованості, щодо яких минув строк позовної давності

- Зазначається найменування і місцезнаходження таких дебіторів або кредиторів, суми, причини, дати і підстави виникнення заборгованості (для бюджетних установ - листи до установ вищого рівня з приводу виділення коштів для погашення такої заборгованості).

Документальне оформлення

Акті інвентаризації
розрахунків щодо
відшкодування
матеріальних збитків

- вказуються прізвище боржника, за що і коли виник борг, дата прийняття судового рішення або іншого органу (добровільної згоди боржника) про відшкодування суми матеріальної шкоди, а якщо таке рішення не прийняте, то зазначаються дата пред'явленого підприємством позову і сума заборгованості на дату інвентаризації.

Акт інвентаризації
кредиторської
заборгованості, строк
позовної давності якої
минув і яка планується
до списання

- Зазначаються суми кредиторської заборгованості, по яких минув термін позовної давності. В бюджетних установах такий акт затверджується керівником бюджетної установи.

Акт звіряння розрахунків

Цей акт складено між ТОВ «Перемога» та ТОВ «Сміливість»
за період з 01.01.2023 р. по 30.09.2023 р.

№ з/п	Документ (номер, дата)	За даними ТОВ «Перемога»		За даними ТОВ «Сміливість»		Розбіжності (+, -)
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	
1	Сальдо на 01.01.2023 р		100000,00 грн.	100000,00 грн.		0,0
2	Погашення заборгованості, <u>підпоруч.</u> 24.08.2023 № 2	20000 грн			20000,00 грн	0,0
3	Разом:	20000,00 грн.	100000,00 грн.	100000,00 грн.	20000,00 грн	0,0
	Сальдо на 30.09.2023 р.		80000,00 грн.	80000,00 грн.		0,0

Станом на 30.09.2023 р. заборгованість ТОВ «Перемога» перед ТОВ «Сміливість» складає 80000,00 грн. (вісімдесят тисяч гривень).

Дата: 30.09.2023 р.

Бухгалтер Уважний А. ()

Бухгалтер Непереможний Б ()

АКТ
інвентаризації розрахунків з дебіторами і кредиторами

« 10 » листопада 2023 р.

(дата складання)

На підставі розпорядчого документа від « 1 » жовтня 2023 р. № 05/11-23 проведено інвентаризацію розрахунків за дебіторською і кредиторською заборгованостями (доходами і витратами майбутніх періодів) станом на « 1 » листопада 2023 р.

При інвентаризації встановлено таке:

1. За дебіторською заборгованістю

Дебітор		Найменування субрахунку	Сума дебіторської заборгованості за даними бухгалтерського обліку (витрати майбутніх періодів)			Із загальної суми, вказаної в графі 4, зазначається заборгованість, за якою мнів строк позовної давності (додаток: довідка до акту інвентаризації розрахунків про дебіторську і кредиторську заборгованості, щодо яких строк позовної давності мнів)
найменування	ЄДРПОУ (реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта)		всього	у тому числі		
				заборгованість, що підтверджена дебіторами	заборгованість, що не підтверджена дебіторами	
1	2	3	4	5	6	7
«АААА»	11111111	361	25000,0	23500,0	1500,0	-
«ВВВВ»	222222	362	67000,0	67000,0	-	-
Разом	X	X	156000,00	154500,0	1500,0	20000,0

2. За кредиторською заборгованістю

Кредитор		Найменування субрахунку	Сума кредиторської заборгованості за даними бухгалтерського обліку (доходи майбутніх періодів)			Із загальної суми, вказаної в графі 4, зазначається заборгованість, за якою минув строк позовної давності (додаток: довідка до акту інвентаризації розрахунків про дебіторську і кредиторську заборгованості, щодо яких строк позовної давності минув)
найменування	ЄДРПОУ (реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта)		всього	у тому числі		
				заборгованість, що підтверджена кредиторами	заборгованість, що не підтверджена кредиторами	
1	2	3	4	5	6	7
«XXXX»	555555	631	82000,0	82000,0	-	-
«УУУУ»	666666	631	53000,0	-	53000,0	50000,0
Разом	X	X	235000,0	182000,0	53000,0	50000,0

Голова інвентаризаційної комісії

Відповідальна

Відповідальна С.В

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Члени інвентаризаційної комісії:

Добрий

Добрий А.В.

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Горovenko

Горovenko І.Д.

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Приходько

Приходько Т.Г.

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ДОВІДКА
до акта інвентаризації розрахунків від 10.11.2023
про дебіторську і кредиторську заборгованості,
щодо яких строк позовної давності минув
« 10 » листопада 2023 р.

№ з/п	Дебітор (кредитор)		Дата, з якої минув строк позовної давності	Причини виникнення заборгованості	Сума заборгованості		Підстава виникнення заборгованості	Примітка
	Найменування, місцезнаходження	ЄДРПОУ (реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта)			дебіторської	кредиторської		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	«RRRRRRRRRRRR»	777777	25.03.2023	Неоплачені рахунки на постачання послуг	20000,0	-	Акт надання послуг № XX від 25.03.2017 р.	Претензійна робота велась
2	«UUUUU»	666666	10.11.2023	Відсутність кредитора	-	50000,0	Накладна на отримання ТМЦ від 05.10.2017 р.	Кредитор відсутній по юрадресі
Разом			X	X	20000,0	50000,0	X	X

Бухгалтер Добрий
 (підпис)

Добрий А.В.
 (ініціали, прізвище)

АКТ
інвентаризації дебіторської або кредиторської заборгованості, строк позовної давності якої минув і
яка планується до списання

« ____ » _____ 20 ____ р., _____
(дата складання) (місце складання)

На підставі _____ від « ____ » _____ 20 ____ р. № _____
(назва розпорядчого документа)

проведено інвентаризацію розрахунків за (дебіторською або кредиторською)¹ заборгованістю станом на
« ____ » _____ 20 ____ р.

⊕ При інвентаризації встановлено таке:

Дебітор (кредитор)		Субрахунок		Сума дебіторської (кредиторської) заборгованості, за якою минула позовна давність і яка планується до списання
найменування	ЄДРПОУ (реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта)	№	назва	
1	2	3	4	5
.....				
.....				
.....				
.....				
Разом	X	X	X	

Голова комісії _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії: _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

(дата складання)

« » 20 p.

При інвентаризації встановлено таке:

П.І.Б. боржника	Причина виникнення заборгованості	Дата виникнення заборгованості	Дата прийняття рішення суду або іншого органу (добровільної згоди боржника) про відшкодування суми матеріальної шкоди чи дата пред'явлення установою позову	Сума заборгованості на дату інвентаризації
1	2	3	4	5
.....				
.....				
.....				
.....				
Разом	X	X		

Голова комісії _____
(посада) _____
(підпис) _____
(ініціали, прізвище) _____

Члени комісії: _____ (посада) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

(посада) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище) _____

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ПДВ та списання КЗ

Як в податковому обліку з ПДВ покупця відображається операція зі списання кредиторської заборгованості, за якою минув термін позовної давності, за отриманими товарами/послугами, розрахунки за які не проведено з постачальниками – резидентами?

Платнику податку – покупцю **необхідно нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ** з використанням механізму, визначеного **п. 198.5 ст.**

198 Податкового кодексу України, у податковому періоді, в якому відбувається списання кредиторської заборгованості, та скласти і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних відповідну

ПДВ та списання ДЗ. Касовий метод

- Чи нараховуються податкові зобов'язання з ПДВ при списанні дебіторської заборгованість за поставленими та не оплаченими товарами/послугами у разі визначення податкових зобов'язань за касовим методом?
- Дебіторська заборгованість, яка виникла у платників податку, які застосовують касовий метод, за операціями з постачання товарів/послуг, може бути списана після закінчення строку позовної давності за такою заборгованістю та після вжиття необхідних заходів щодо її стягнення.
- Таке списання дебіторської заборгованості з метою оподаткування ПДВ вважається іншим видом компенсації вартості поставлених товарів (послуг).

Отже, платник податку, який застосовує касовий метод визначення податкових зобов'язань, на дату списання простроченої дебіторської заборгованості за поставлені та не оплачені товари (послуги) повинен

ПДВ та списання КЗ/ДЗ

- <...> Враховуючи викладене, якщо платник податку при придбанні товарів/послуг на підставі отриманої податкової накладної **сформував податковий кредит, але такі товари/послуги не були оплачені** протягом терміну позовної давності, а також у випадку **формування податкового кредиту при попередній оплаті товарів/послуг**, які в межах терміну позовної давності **не були поставлені**, то в податковому періоді, в якому відбувається **списання кредиторської/дебіторської заборгованості**, платнику податку необхідно **відкоригувати суму податкового кредиту**, сформованого при отриманні неоплачених товарів/послуг та/або при попередній оплаті непоставлених товарів/послуг. При цьому зменшення податкового кредиту у вказаному випадку здійснюється **на підставі бухгалтерської довідки**.

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Головний лікар КНП «Лікарня № 1»

(керівник установи або уповноважена особа)

Поважний А.А.

(підпис, ініціали, прізвище)

« 10 » грудня 20 23 р.

ПРОТОКОЛ
інвентаризаційної комісії

« 7 » грудня 20 23 р.

(дата складання)

КНП «Лікарня № 1», м. Київ

(місце складання)

На підставі розпорядчого документа від « 01 » жовтня 2023 № 05/11-20 інвентаризація проводилася станом на « 01 » листопада 20 23 р. комісією у складі:

Голова Вітовидальна С.В.

(прізвище, ініціали)

Члени комісії: Добрий А.В., Головенко І.Д., Приходько Т.Г.

(прізвище, ініціали)

За даними інвентаризації встановлено в наявності:

балансова вартість необоротних активів	загальною кількістю одиниць <u>57</u> , на суму (грн) <u>15600000,0</u>	
Запасів	загальною кількістю одиниць <u>3485</u> , на суму (грн) <u>238000,0</u>	
готівка у валюті: <u>національний</u>	на суму (грн) <u>4200,0</u>	
<u>іноземний</u>	на суму (грн) <u>-</u>	
грошові кошти	на суму (грн) <u>85300,0</u>	
у валюті: <u>національний</u>	на суму (грн) <u>-</u>	
<u>іноземний</u>	на суму (грн) <u>-</u>	
грошових документів	загальною кількістю одиниць <u>-</u>	
бланків документів суворої звітності	<u>100</u>	
балансова вартість фінансових інвестицій	на суму (грн) <u>-</u>	
на суму (грн) <u>-</u>		
дебіторської заборгованості	на загальну суму (грн) <u>156000,0</u>	у тому числі, за якою минув строк позовної давності <u>20000,0</u>
кредиторської заборгованості	на загальну суму (грн) <u>235000,0</u>	у тому числі, за якою минув строк позовної давності <u>50000,0</u>
активи в дорозі – найменування активу	загальна кількість одиниць <u>-</u> на суму <u>-</u>	

Пропозиції щодо врегулювання виявлених розбіжностей між фактичною наявністю матеріальних активів та зобов'язань і даними бухгалтерського обліку, які наводяться у звірятьних відомостях та актах інвентаризації:

Активна
форма акту

	156000,0	20000,0
кредиторської заборгованості	на загальну суму (грн) 235000,0	у тому числі, за якою минув строк позовної давності 50000,0

активи в дорозі – найменування активу _____, загальна кількість одиниць _____ на суму _____.

Пропозиції щодо врегулювання виявлених розбіжностей між фактичною наявністю матеріальних активів та зобов'язань і даними бухгалтерського обліку, які наводяться у звітних відомостях та актах інвентаризації:

№ з/п	Найменування цінностей	Матеріально відповідальна особа	Результати згідно зі звітними відомостями: лишки (+), немає (-)		Зарухування пересортних лишок, зараховані у покриття нестач				Списання в межах норм природного убутку		Списання понаднормових нестач і втрат		Оприбуткування остаточних лишок		Остаточні нестачі		Причини лишок, немає
			кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Ноутбук ASUS	Здоровий О.О.	-2	16000,0	-	-	-	-	-	-	-2	16000,0	-	-	2	16000,0	крадіжка
2	обладнання	Здоровий О.О.	-5	584000,0	-	-	-	-	-	-	5	584000,0	-	-	5	584000,0	пошкодження
3	Медикаменти	Православний В.В.	10	30000,0	50	150000	-	-	-	-	-	-	50	150000,0	-	-	
Разом	X																X

Рішення щодо заборгованості, за якою строк позовної давності минув: списання

Рішення щодо готівки, грошових коштів, цінних паперів, грошових документів і бланків документів суворої звітності: _____

Голова комісії: _____ Заступник голови комісії: _____ Відповідає: _____ Відповідає С.В. _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії: _____ Бухгалтер _____ Добрий _____ Добрий А.В. _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ старша медсестра _____ Горовенко _____ Горовенко І.Д. _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ технік з обладнання _____ Приходько _____ Приходько Т.Г. _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Активаци

Чтобы актив

ел "Пар

Відображення результатів інвентаризації

- Результати інвентаризації на підставі затвердженого протоколу інвентаризаційної комісії відображаються у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності того **звітного періоду, у якому закінчена інвентаризація**
 - Взаємний **залік лишків і нестач** внаслідок пересортиці допускається тільки щодо запасів однакового найменування і в тотожній кількості за умови, що лишки і нестачі утворились за один і той самий період, що перевіряється, та в однієї і тієї самої матеріально відповідальної особи.
 - **п.3- 5 р.IV Положення № 879**
-

Відображення результатів інвентаризації

- Нестача запасів **у межах** установлених норм природного убутку, виявлена під час інвентаризації, списується за розпорядженням керівника підприємства на витрати.
 - **Норми природного убутку** можуть застосовуватися лише у разі виявлення фактичних нестач і після взаємозаліку нестач цінностей і лишків внаслідок пересортиці.
 - За **відсутності норм природного убутку** втрата розглядається як нестача понад норму
 - п.3- 5 р.IV Положення № 879
-

Інвентаризаційні коригування

п.3, 4 р.IV Положення № 879

Відносно **поточних** активів та зобов'язань:

- **Надлишки** – включаються у дохід періоду,
- **Нестачі** – включаються у витрати,
- **У разі складання Декларації з прибутку**
 - У складі фінрезультату формують показник **рядка 2 Декларації**
 - Коригування по рядку 3 – при наявності відповідних операцій
- Нарахування умовних зобов'язань з ПДВ при списанні нестач (п.198.5 ПКУ)

Відносно **непоточних** активів та зобов'язань:

- **Надлишки** – включаються у доходи майбутніх періодів періоду,
- **Нестачі** – включаються у витрати, **У разі складання Декларації з прибутку**
 - У складі фінрезультату формують показник **рядка 2 Декларації**
 - Коригування по рядку 3 – при наявності відповідних операцій
- Можливість не нараховувати ПДВ при списанні (п.189.9 ПКУ, УПК від 03.08.2018 р. № 673)

Умовні зобов'язання. ПДВ

198.5. Платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 цього Кодексу, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних в терміни, встановлені цим Кодексом для такої реєстрації, зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами **придбаними/виготовленими з податком на додану вартість (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 1 липня 2015 року, - у разі якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту)**, у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися::

- <...>
 - г) в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку (**крім випадків, передбачених пунктом 189.9 статті 189 цього Кодексу**).
-

ПДВ: база нарахування, ліквідація необоротних активів

- У разі якщо основні виробничі або невикробничі засоби ліквідуються за **самостійним рішенням платника податку**, така ліквідація для цілей оподаткування розглядається як **постачання** таких основних виробничих або невикробничих засобів за звичайними цінами, але **не нижче балансової вартості** на момент ліквідації.

■ П.189.9 ПКУ

ПДВ: база нарахування, ліквідація необоротних активів

- Виключення підчас нарахування ПДВ підчас ліквідації ОЗ
 - знищення або зруйнування внаслідок дії обставин непереборної сили
 - інші випадки, коли така ліквідація здійснюється **без згоди платника податку**, у тому числі в разі **викрадення** основних виробничих або невиробничих засобів, що підтверджується відповідно до законодавства;
 - коли платник податку **подає контролюючому органу відповідний документ про знищення**, розібрання або перетворення основних виробничих або невиробничих засобів у інший спосіб, внаслідок чого вони не можуть використовуватися за первісним призначенням.
- **П.189.9 ПКУ**
-

«Воєнні» ПДВ-особливості списання та передачі ТМЦ

- Тимчасово, протягом дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, не вважаються використаними платником податку в неоподатковуваних податком на додану вартість операціях або операціях, що не є господарською діяльністю платника податку, товари:
- придбані в оподатковуваних податком на додану вартість операціях, знищені (втрачені) внаслідок дії обставин непереборної сили у період дії воєнного, надзвичайного стану;
- придбані в оподатковуваних податком на додану вартість операціях та передані в державну чи комунальну власність, у тому числі на користь добровольчих формувань територіальних громад, а також надані на користь інших осіб для потреб забезпечення оборони України у період дії воєнного, надзвичайного стану.
- *П.32-1 підрозділу 2 р.ХХ ПКУ*

Питання, надіслані до вебінару

- В якому законодавчому документі вказуються терміни зберігання та використання обладнання, інвентарю в закладі освіти до моменту списання?

Дякую за увагу!

Ірина ГУБІНА

*незалежний консультант, експерт з
питань бухгалтерського обліку та
оподаткування, CAP, DipIFRrus*

